

‘VERZET TEGEN ZWARTE PIET IS TEKEN VAN INTEGRATIE’

HET ANTIRACISMECOMITÉ VAN DE VN schreef onlangs in een rapport dat de Nederlandse overheid ‘actief zijn best moet doen’ om Zwarte Piet te ontdoen van ‘die karaktertrekken’ die mensen als racistisch kunnen zien of als verwijzing naar het slavernijverleden. In zijn wekelijkse persconferentie liet premier Mark Rutte weten dat niet hijzelf of de overheid zich met het uiterlijk van Zwarte Piet dient te bemoeien: ‘Hoe het ventje zich ontwikkelt is aan de samenleving.’

De Leidse hoogleraar Gert Oostindie, gespecialiseerd in (post)koloniale geschiedenis, en directeur van het KITLV, vindt het jammer dat Rutte ‘niet op een elegante manier voor de hele bevolking is gaan staan.’ Maar hij vindt het mooi dat de nazaten van de emigranten uit de voormalige koloniën bezig zijn de Hollandse geschiedenis tot die van henzelf te maken.

‘De discussie over Zwarte Piet is fel. Maar ik zie het als een positief teken, als uitdrukking van de wens van Nederlanders van Surinaamse of Antilliaanse afkomst om gelijkwaardig deel te nemen aan en betrokken te zijn bij de Nederlandse volksfeesten en tradities. Het is integratie. De eerste generaties immigranten hielden zich stil, maar de latere eisen hun plek op in de nationale cultuur.

Het debat over het racistische aspect van Zwarte Piet is niet uit het niets komen vallen, maar volgt op de discussie over de erkenning van het Nederlandse slavernijverleden. De oprichting van het slavernijmonument was een belangrijke blijk van erkenning. Er wordt meer geëist, sommige nazaten pleiten bijvoorbeeld voor herstelbetalingen. Maar inmiddels heeft de strijd zich ook verlegd, naar Zwarte Piet.

Als je discriminatie aan de kaak wilt stellen, dan is Zwarte Piet een voor de hand liggend symbool. Als speerpunt is dit goed gekozen. En het is succesvol; er is de laatste jaren al heel wat bereikt. Je ziet dat het uiterlijk van Zwarte Piet bij de Sinterklaasintochten in veel gemeenten is

NIEUWE TRADITIE
PIETEN IN UITEENLO-
PENDE KLEUREN Gouda,
15 november 2014. Foto
HH/Jan de Groen

‘Het was niet handig de VN te hulp te roepen’

aangepast: er zijn regenboogpieten verschenen en pieten met roetvegen. Dat zal ongetwijfeld verdergaan – terecht. Tradities veranderen, altijd.

Dat er verzet is tegen de wens om de figuur van Zwarte Piet te veranderen, is overigens best begrijpelijk. Door migratie en globalisering gaat men meer waarde hechten aan eigen tradities, en er krampachtig aan vasthouden. En dan is het sentiment logisch: “Zwarte Piet zien wij niet als racistisch symbool, de figuur is een grote grap. Wordt ons nationale sinterklaasfeest ons nu ook nog ontnomen? Mogen we zelf uitmaken hoe wij onze volksfeesten vieren?”

Ik denk niet dat de meeste voorstanders van Zwarte Piet harde racisten zijn, maar dit neemt niet weg dat ik geen zwarte Nederlander ken die Zwarte Piet een leuke figuur vindt – en overigens ook weinig witte buitenlanders.

Dat de Zwarte Piet-bestrijders steun hebben gezocht bij de VN, zet de discussie op scherp. Ik vond dat niet zo handig. Maar ik begrijp die aanpak wel. Internationale druk kan soms helpen om nationale weerstanden te doorbreken.’

.....
Alies Pegtel is historicus en journalist.